

re og akselerere oppløsningen for å skaffe seg sin egen lille plass (det er bestandig en plass ledig) blant gjøglerne i parterre. Den andre mulige holdningen, en smule skyggeredd og en anelse latterlig, går ut på å steile og innta en uforsonlig holdning overfor fornærmeligheten, å krumme ryggen over sin akademiske viden som så blir gjenopprettet med alle sine pretensjoner, å hyle og skrike ikke på lønnen, som Sganarelle, men på titler. Det beste er å unngå å velge noen av disse holdningene, i den grad det er mulig. Dessuten bør man huske at ihvertfall i Frankrike finnes det ingen eksempler på at de intellektuelle har latt seg fornædret, uten når dette fenomenet kommer etter, samtidig med eller (som oftest) som et forvarsel om omfattende katastrofer. Intelligentsiaen er et stormsentrum.

* * *

Jeg setter selvfølgelig pris på politikken. Jeg liker dens ritualer. Jeg liker dens pomp og prakt. Jeg liker det showet den gir oss, de lekene den tilbyr. Jeg liker at politikken ifølge Hegel er den siste gjenværende tragedien i en verden som viker unna – og jeg liker aktivisten på grunn av den gløden, staheten, fortvilelsen eller den vesle resten av hellighet han av og til oppviser. Jeg liker politikkens fiksjonsverden. Jeg liker at den er (og dette har den for meg vært i fullstendig konkret forstand) den mest fantastiske opphopning av legendariske eller romanpregede tegn og situasjoner. La oss si at jeg liker politikken slik Malraux likte den. Jeg liker den slik Chateaubriand likte den. Jeg liker den til nød slik Barrès likte den, med sitt spydige «Jeg kan jo ikke skrive hele tiden, så om eftermiddagen sitter jeg i Nasjonalforsamlingen». Og gudene skal vite at jeg liker den slik Stendhal likte den – nei, for én gangs skyld tenker jeg ikke på det altfor berømte «pistol-skuddet under en konsert», men på den Stendhal som våget å skrive at en dag i ungdommen da han hadde «all verdens problemer med å motstå fristelsen til å blåse ut hjernen på (seg)», var det i siste instans den «politiske nysgjerrigheten» som hindret ham i det. Men det må sies at denne politikken også er en felle for en skribent. En labyrint hvor han går seg vill, med en revesaks innerst. Og det må sies at politikken også er det mest opplagt perfide av alle forfengelighetens markeder (det kan de jeg ha nevnt, uttale seg om!), og at politikken med sitt stadige press, sine krav og den bydende pekefingeren den retter mot oss, også er en kilde til permanent utpressing, er jeg redd.

meg til å undertegne for ditt, protestere mot datt, gi mitt navn til kurderne, trekke det tilbake fra iranerne, ta nytt sikte i Honduras eller ta stilling her og nå i det grunnleggende spørsmålet om menneskerettighetene på Java. Hva for noe? Virker det som om jeg nøler? Svarer jeg ikke på brøkdelen av et sekund? Jeg forsøker å stotre frem et nei, ikke det, ikke der, ikke Java, ikke nå med én gang, kan vi ikke snakkes, treffe hverandre, forklare hva vi mener...? O ve! Jeg er ferdig! Jeg er et håpløst tilfelle! Stemmen blir bister, brummende og nesten truende: På flekken får jeg vite at bare ett minutt til med dette spillet, ti sekunder med tåpelig uvilje, så må jeg regnes med blant menneskehetens fiender.

Bakgrunnen for disse kravene er i virkeligheten at skribentene tar parti. At de går med på å stille seg opp på rekke og rad. Bakgrunnen for hele spørsmålet, det stumme men gjenstridige kravet, går ut på at de skal gi avkall på alt flytende og vagt, avkall på sin skyldige og tåpelige ubestemthet, som passer politikens verveoffiserer så dårlig. Den samme historien har gjentatt seg om og om igjen så lenge vi har hatt noen politikk. Så lenge det har eksistert skribenter, har det samme problemet bestandig dukket opp. La skribentene vike for politikerne! La dem lydig slutte seg til politikernes rekke! La dem gå med på å bli vervet i politikernes bataljoner uten å komme med gretne innvendinger! Selvfølgelig kan man si nei. Man kan forsøke å gjøre motstand. Man kan, som Flaubert, hevde at en tenker hverken bør ha «noen religion, noe fedreland eller til og med noen sosial overbevisning». Man kan, som Baudelaire, hevde at ettersom den fremste av alle menneskerettigheter er retten til å motsi eg selv og til å gå sin vei, tar han seg med største glede rett til å «oppgi en sak bare for å få gleden av å vite hvordan det føles å tjene en annen». Og man kan, stadig som Baudelaire da han følte seg kvalm over maskeballet til en stakkarslig «sosialistisk Shakespeare» som ble iscenesatt av «Hugo-klanen» på den berømmelige banketten i 1865, finne ut at nå får det være nok og gå sin vei for godt. Dette fikk imidlertid den stakkars Baudelaire betale dyrt, dessverre. Det kostet ham æren. Det kostet ham livet. Det kostet ham en ulykke, en fysisk og sannsynligvis moralsk nød som ikke har sin like i fransk litteraturs historie. «Hugo-klanens» politikonstabler? Innrulleringsvanviddet deres? Denne manien de har med å døpe alt som kommer forbi, med sosialistisk salvelse?